

Gebiedsgerichte Terugkoppeling Wierickerland

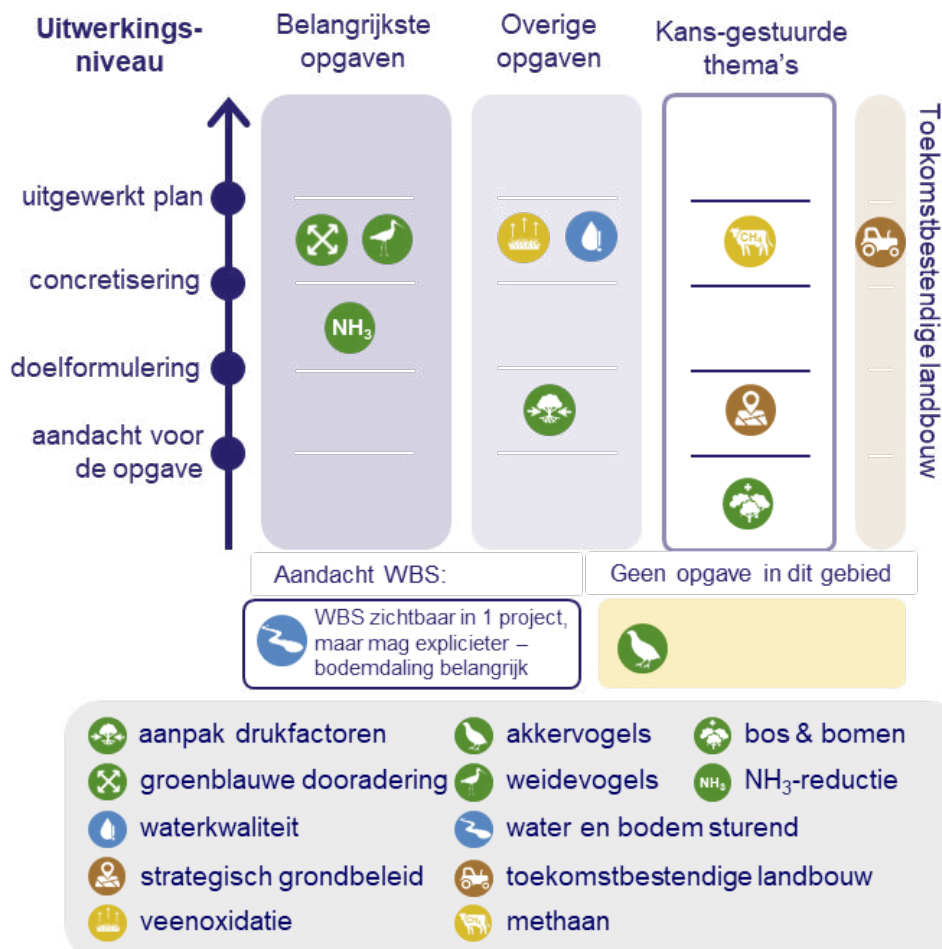
Inleiding

De provincie heeft met veel aandacht de gebiedsplannen van de 16 deelgebieden in Zuid-Holland geanalyseerd. Ze zijn in januari 2026 met waardering door Gedeputeerde Staten vastgesteld voor analyse. Deze gebiedsgerichte terugkoppeling is onderdeel van het Tweede Peilmoment. Per deelgebied staan we stil bij de opbrengsten, sterke punten en verbeteringsuggesties. De terugkoppeling is bedoeld om de deelgebieden de komende maanden verder op weg te helpen samen resultaten te realiseren en de gebiedsplannen te verbeteren. In september 2026 wordt een besluit van Provinciale Staten verwacht over de brede vervolgaanpak van de gebiedsprocessen in het ZH-PLG.

Hierna volgt inzicht in 1) de opbrengst van het gebiedsplan; 2) de sterke punten in het gebiedsplan; 3) verbeteringsuggesties voor het gebiedsplan en 4) een vooruitblik op de korte termijn.

Opbrengst gebiedsplan

Uitwerkingsniveau gebiedsplan

Randvoorwaarden

Het gebiedsplan stelt ook een aantal randvoorwaarden voor verdere uitvoering, namelijk:

- **Economisch perspectief en verdienvermogen:** toekomstbestendige landbouwbedrijven als centrale opgave – aanpassingen in beleid voor mestplaatsingsruimte en een oplossing voor afbouw van derogatie.
- **Juridische zekerheid:**
 - Het vereenvoudigen van procedures.
 - Een collectieve aanpak voor vergunningen en stikstofreductie met o.a. een gebiedsplafond.
- **Beleidsruimte en maatwerk:**
 - Een goede bereikbaarheid van agrarische bedrijven.
 - Een oplossing voor het probleem van de rivierkreeften.
- **Governance en proces:** het combineren van maatregelen.
- **Samenwerking en draagvlak:** een goede en gemeenschappelijke strategie voor het aanleggen van waterinfiltratiesystemen, drooglegging en eventuele compensatie.

Financiële impact

Met het gebiedsplan van Wierickerland zijn 5 projectvoorstellen ingediend. De financieringsbehoefte is op dit moment €27,8 mln, waarvan €23,8 mln aan de provincie Zuid-Holland wordt gevraagd.

Voor 1 project is sprake van een vorm van cofinanciering:

- Voor project *Uitvoeringsplan Middelburger en Tempelpolder* is cofinanciering georganiseerd. De totale financieringsbehoefte is €6,45 mln, waarvan €2,4 mln aan de provincie Zuid-Holland wordt gevraagd. Voor de overige middelen wordt bekeken of gebiedspartners kunnen bijdragen.

Sterke punten

Allereerst wil de provincie haar waardering voor het gebiedsplan in Wierickerland nog eens herhalen. Zoals het gebied zelf al schetst in het gebiedsplan is het grote winst dat er een sterk netwerk is opgebouwd. Dit is tijdens de relatief korte opstartfase een mooi resultaat. Het gebiedsplan ademt energie uit om in 2026 nog verdere, belangrijke stappen te zetten.

- Het is goed dat het gebied stilstaat bij de reeds behaalde resultaten. Deze resultaten zijn breder dan concrete bijdragen aan doelen, maar ook het opbouwen van een sterk en breed netwerk. Het verdient erkenning vanuit de provincie dat hier sinds de start van dit gebiedsproces medio 2024 sterk en met resultaat op is ingezet.
- Het gebiedsplan draagt bij aan toekomstbestendige landbouw. De melkveehouderijen in Wierickerland zijn al relatief extensief en het gebiedsplan laat concrete ambitie zien op ander andere weidevogels, GBDA en stikstof. Randvoorwaarden, zoals vergunningen op orde, worden helder aangegeven, maar leiden niet tot stilstand.
- Het gebiedsplan bevat duidelijk beschreven maatregelen met betrekking tot begrensde natuur. Er is een inschatting gemaakt van de te realiseren doelen, met name in de polder Middelburg en Tempelpolder (MT-polder). Deze doelen lijken realistisch.
- Met de aanleg van natuurvriendelijke oevers wordt een duidelijke bijdrage gerealiseerd aan het verbeteren van de waterkwaliteit en biodiversiteit in het gebied. Ook zijn er indirecte positieve effecten zichtbaar op de waterkwaliteit rondom de maatregelen in de MT-polder.

Verbetersuggesties

Korte termijn

- Op dit moment is de reeds gerealiseerde bijdrage aan natuurdoelen vanuit de polders Langeweide en Westeinde niet opgenomen in het gebiedsplan. Voeg dit toe om meer inzicht te geven in bijdrage aan doelbereik.
- De kansen voor aanleg van WIS worden benoemd in het plan, maar dit is veelal nog op ambitieniveau. Maak dit explicieter en concreter om de bijdrage aan doelbereik op CO₂-reductie uit veenbodems beter in te schatten.
- Stel concrete plannen op voor de vermindering van drukfactoren rondom het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein. Verder staat benoemd dat de specifieke drukfactoren voor dit natuurgebied geen directe relatie hebben met de landbouw in de omliggende polders, maar deze uitspraak is mogelijk niet helemaal juist. Maatregelen voor bijvoorbeeld de drukfactor waterkwaliteit-/kwantiteit kunnen wel degelijk impact hebben op de omliggende percelen. Ook staat benoemd dat de verwachting is dat voor het realiseren van de Natura 2000-doelen in het gebied, het niet nodig is om maatregelen te nemen buiten de begrenzing van dit natuurgebied. Dit is correct voor de drukfactor stikstof, maar bij Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein gelden ook nog andere drukfactoren waarvoor naar verwachting wél maatregelen buiten de begrenzing nodig zijn. Benoem de drukfactoren voor het N2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein.
- Er is gestart met het in kaart brengen van de potentie van GBDA. Concretiseer dit door in kaart te brengen welke inspanningen voor GBDA verwacht kunnen worden en voor welke icoonsoorten deze GBDA kunnen functioneren.
- Er zijn goede initiatieven opgenomen zoals de inzet van drones en de ambitie op de toename van weidevogels sterk terugkomt. Leg meer nadruk op beter/meer beheer voor weidevogelgebieden. Dit ontbreekt op dit moment in het plan. Denk hierbij aan versnipperd beheer, de juiste locaties, geen kuikenland, etc.
- De ambitie wordt genoemd om op termijn naar 35-40 kg NH₃/ha toe te werken met een doel van 45kg/ha in 2030. Dit tussendoel is nog niet voldoende om toe te werken naar het emissieplafond. Ook maakt het gebiedsplan nog niet duidelijk wat er op polderniveau gaat gebeuren. Pas het ambitieniveau aan op de benodigde transitie en verduidelijk wat er op polderniveau gaat gebeuren.

Middellange termijn

- Het gebiedsplan is sterk gericht op de bijdragen die de landbouwbedrijven kunnen leveren aan de ZH-PLG opgave, maar de specifieke aandacht voor de landbouw zelf ontbreekt. Denk hierbij aan bedrijfseconomische aspecten, bodemgezondheid en voldoen aan de nieuwe eisen op het vlak van dierenwelzijn. Werk verder uit wat verder nodig is om klaar te zijn voor de toekomst.

Hoe verder?

De provincie als gebiedsautoriteit:

- Gaat aan de slag met het verder uitwerken en bestuurlijk vaststellen van richtinggevende doelen voor gebieden (waar mogelijk/nodig).
- Ontwikkelt haar beleidskaders verder, zoals de Modulaire Herziening van het omgevingsbeleid, het Regionaal Waterprogramma, de Uitvoeringagenda Landbouw, en de SANE-maatregelen.

- Biedt ondersteuning aan de gebiedsprocessen met gebiedsmanagers, proceskosten en deelnamevergoedingen. De gebiedsprocessen lopen in ieder geval tot Statenbesluit over de vervolgaanpak in september 2026 door.

De provincie als gebiedspartner:

- Werkt aan het versterken van integraliteit door integraliteit tussen *gebieden* te versterken via gebiedsmanagers en regietafels maatregelen en projecten voor biodiversiteit meer afstemmen. En integraliteit tussen *opgaven* te versterken door gelijksoortige projecten in samenhang op te pakken en waar nodig overkoepelend beleid te maken.
- Werkt aan het versterken en concretiseren van gebiedsplannen door
 - Opvolgen van aanbevelingen uit gebiedsgerichte terugkoppelingen
 - Programmeren selectie van low-regret projectvoorstellen via de Voorjaarsnota 2026 voor behoud van energie en voorgang in gebiedsprocessen.
 - Overige projectvoorstellen te concretiseren en programmeren o.b.v. het geactualiseerde afwegingskader ZH-PLG. Deze programmering wordt november 2026 verwerkt in de begroting 2027.

Daarnaast werkt de provincie aan een vervolgaanpak voor de gebiedsprocessen, aanhakend op en lobbyend richting het nieuwe Rijksbeleid. Voor de vervolgaanpak spreken we ook met gebiedspartners. Het voorstel wordt naar verwachting voor de zomer gedeeld, waarna Provinciale Staten het in Q3 2026 kunnen behandelen.

Tevens gaat de provincie aan de slag met de gestelde randvoorwaarden. We herkennen veel randvoorwaarden vanuit de gebiedsplannen en werken op dit moment al aan een aantal gestelde randvoorwaarden. Tegelijkertijd geldt dat we voor een deel van deze randvoorwaarden nog werk te doen hebben of een besluit moeten nemen. De komende periode gaat de provincie hiermee aan de slag en kijkt welke rol zij hierin kan vervullen.

Wij vragen of het gebied zich met ons inzet voor:

- Blijf doen wat je al deed: benut reeds geplande overleggen voor het opwerken en concretiseren van ingediende en nieuwe projectaanvragen waar nodig.
- Ga samen met de gebiedspartners (inclusief ons) met de verbeter suggesties op de korte termijn aan de slag om het gebiedsplan nog beter aan te laten sluiten bij de opgaven in het landelijk gebied.
- Onderzoek welke maatregelen in samenhang met elkaar binnen het kerngebied Veenweiden kunnen worden opgepakt. Maak daarbij gebruik van elkaars kennis en kunde.